

Білоус В.С. Творче надбання В.О. Сухомлинського – об’єкт популяризації та дослідження бібліотеки / Білоус В.С. // Реалізація ідей В.О. Сухомлинського у практиці роботи сучасних освітніх закладів : збірник матеріалів регіональних педагогічних читань [8-11 жовтня 2018 р.] / відп. за вип. І.М. Лапшина, Л.В. Любчак, Н.Ю. Родюк. – Вінниця : ТОВ «Ландо ЛТД», 2018. – Вип. 15. – С. 17-19 (268 с.).

УДК
027.7.2(477.44-25):081Сухомлинський

Білоус В.С.

Творче надбання В.О. Сухомлинського – об’єкт популяризації та дослідження бібліотеки

У статті відображено важливість педагогічної діяльності українського педагога та письменника В. О. Сухомлинського. Показано досвід роботи бібліотеки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського щодо вивчення та популяризації творчої спадщини педагога.

Ключові слова: В. О. Сухомлинський, педагогічні читання, наукова діяльність, бібліографічна робота, бібліотека Вінницького педуніверситету.

Белоус В.С.

Творческое достояние В.А. Сухомлинского – объект популяризации и исследования библиотеки

В статье отражено важность педагогической деятельности украинского педагога и писателя В. А. Сухомлинского. Показан опыт работы библиотеки Винницкого государственного педагогического университета имени Михаила Коцюбинского по изучению и популяризации творческого наследия педагога.

Ключевые слова: В.А. Сухомлинский, педагогические чтения, научная деятельность, библиографическая работа, библиотека Винницкого педуниверситета.

Bilous V.C.

Creative achievement V.O. Sukhomlinskyi is an object of popularization and research of the library

The article reflects the importance of pedagogical activity of the Ukrainian teacher and writer V.O. Sukhomlinskyi. The experience of the library of the Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University about research and popularization of the creative heritage of the teacher is shown.

Key words: V.O. Sukhomlinskyi, pedagogical reading, scientific activity, bibliographic work, library of Vinnytsia Pedagogical University.

Постановка проблеми. Ідеї педагога-новатора Василя Олександровича Сухомлинського, видатного українського педагога, засновника гуманістичної, новаторської педагогіки здійснили значний внесок в українську та світову педагогічну науку й освіту, увійшли органічною частиною в сучасну початкову школу України. Творчість В.О. Сухомлинського належить до тих здобутків української та всесвітньої педагогічної науки і практики, які є реально невичерпними, а його гуманістичні переконання – це ідеї майбутнього [3].

Аналіз досліджень. Окремі аспекти педагогічної діяльності В.О. Сухомлинського стали предметом вивчення світових та вітчизняних науковців (М.Я. Антоненко, І.Д. Бех, В.І. Бондар, І.А. Зязюн, Г.Г. Кіт, В.Г. Кузь, І.М. Лапшина, Л.В. Любчак, Н.Ю. Родюк, О.Я. Савченко та інші). Педагогічна спадщина В.О. Сухомлинського та його вивчення

неодноразово були предметом бібліографічних напрацювань співробітників ДНПБ України ім. В.О. Сухомлинського (П.І. Рогова, Л.Д. Березівська, Л.І. Страйгородська та інші). Неоціненний вклад у вивчення педагогічної спадщини В.О. Сухомлинського його доньки – Ольги Василівни Сухомлинської, українського педагога, академіка НАПН України, доктора педагогічних наук, професора, заслуженого діяча науки і техніки України.

Виклад основного матеріалу. Одним із ключових завдань освітянських бібліотек є збереження, популяризація та дослідження творчої спадщини педагогів. Важливе місце серед постатей відомих педагогів належить В.О. Сухомлинському, творчий доробок якого є об'єктом популяризації та дослідження бібліотек і потребує відповідної бібліографічної систематизації.

З метою популяризації творчості В.О. Сухомлинського як в Україні, так і за її межами, ДНПБ України ім. В.О. Сухомлинського видали низку бібліографічних покажчиків, у яких систематизовано педагогічну спадщину Василя Сухомлинського. У покажчиках представлено бібліографію праць та публікацій про життя і творчість В.О. Сухомлинського за зазначений період. Призначення покажчиків – розкриття сучасних проблем педагогічної та історико-педагогічної науки через постать В. Сухомлинського.

Особлива увага вивченню та популяризації педагогічної спадщини приділяється у 2018 році, коли вся освітянська спільнота відзначає 100-річчя від дня народження видатного педагога-гуманіста Василя Сухомлинського. Цю знаменну дату включено до Календаря знаменних дат та відзначатимуть на рівні ЮНЕСКО (рішення 39-ї Генеральної конференції ЮНЕСКО).

ДНПБ України ім. В.О. Сухомлинського у серії «Видатні педагоги світу» видано біобібліографічний покажчик «Василь Олександрович Сухомлинський: до 100-річного ювілею», де представлено бібліографію праць та дослідження, присвячені науково-практичній діяльності педагога та її творчому використанню, що опубліковані впродовж 1945-2017 рр. [4]. Видання – це один із результатів науково-дослідної роботи ДНПБ України імені В.О. Сухомлинського «Науково-методичні засади розвитку освітянських бібліотек як важливого складника освітнього середовища». Представлені результати за темою дослідження мають науково-теоретичне, методичне та практичне значення. Вони сприяють: модернізації науково-інформаційної діяльності провідних книгозбірень мережі освітянських бібліотек МОН України та НАПН України в умовах інноваційних змін; прискоренню процесу трансформації освітянських бібліотек у сучасні базові галузеві бібліотечно-інформаційні комплекси; використанню нових організаційних, теоретичних, методичних і технологічних засад формування бібліотечно-інформаційних ресурсів і нових методів надання доступу до них; зміцненню інформаційної бази системи національної освіти та розвитку бібліотек як освітніх та культурних центрів; координуванню діяльності книгозбірень мережі освітянських бібліотек для повноцінного інформаційного забезпечення фахівців освітянської галузі.

Бібліотека ВДПУ імені Михайла Коцюбинського є активним партнером ДНПБ України ім. В.О. Сухомлинського зі створення корпоративного каталогу освітянських бібліотек, здійснює обмін між освітянськими бібліотеками базами даними статей з періодичних видань і наукових збірників університету На корпоративних засадах співробітництва з освітянськими бібліотеками формується інтегрований інформаційний ресурс психолого-педагогічної тематики до всеукраїнської бази даних «Україніка наукова», проводиться реферування публікацій періодичних видань університету.

Чільне місце у фонді освітянської книгозбірні займають книги про життя та діяльність В.О. Сухомлинського. Велику вагомість у популяризації ідей педагога та вплив на масштаби розповсюдження творчого доробку і публікацій про видатного педагога займає бібліографія. Серед книг, які активно використовуються читачами університетської бібліотеки – твори В.О. Сухомлинського, бібліографічні та біобібліографічні покажчики. Активно пропагуючи інформаційний фонд, популяризуючи

твори В. О. Сухомлинського та літературу про його життя, бібліотека проводить велику культурно-просвітницьку роботу щодо виховання молоді на принципах гуманізації, високої моралі, чутливо реагуючи на суспільний інтерес до педагогічних ідей педагога-новатора

Бібліотека Вінницького педуніверситету популяризує спадщину великого українського педагога і письменника, наріжний камінь якого – гуманне ставлення до дитини, гуманізм в усіх проявах складного шкільного життя, гуманізм, без якого будь-яка педагогічна система втрачає цінність. Колектив книгозбірні перебуває у постійному творчому пошуку, видозмінює існуючі, стандартні форми і методи роботи для того, щоб популяризувати спадщину В.О. Сухомлинського, його педагогічні ідеї та зацікавити сучасного користувача, здобувача вищої освіти, майбутнього вчителя. Бібліотека проводить перегляди та бібліографічні огляди, організовує книжкові виставки, презентує фонд, долучає до кращих педагогічних творів. Освітнянська книгозбірня розширює діапазон своєї діяльності, здійснюючи просвітницьку роботу, створюючи у своїх стінах умови як для наукової роботи, так і для спілкування читачів, використовуючи традиційні форми та виходячи у відкритий простір Інтернету. Через сайт бібліотеки ведеться активна пропаганда читання, подається актуальна інформація, експонуються віртуальні виставки, перегляди нових надходжень, створюються блоги [1, с.20-21].

Бібліотека організовує заходи з питань вивчення спадщини видатного педагога, активним чином долучається до проведення загально університетських заходів, які сприяють вихованню у молодого покоління якісно нових ціннісних орієнтирів і пріоритетів. Щорічні регіональних педагогічні читання, присвячені дню народження видатного науковця, що проводяться на факультеті дошкільної, початкової освіти та мистецтв, стимулюють здобувачів вищої освіти та викладачів знову і знову повертатися до його творів, в інший спосіб пробувати аналізувати відоме, знаходити невивчені досі аспекти [2, с.71]. Бібліотека організовує цикл заходів «Освіта XXI століття» (книжкові виставки, бібліографічні огляди, перегляди «У творчих злетах суть його життя»).

Зазначу, що з метою популяризації творчої спадщини видатних педагогів у бібліотеці Вінницького педуніверситету започатковано серію «Педагоги Вінниччини», у якій вже вийшло ряд бібліографічних покажчиків, які знайомлять з вченими університету та популяризують їх педагогічні ідеї.

Висновки. В.О. Сухомлинський належить до плеяди славетних вітчизняних педагогів, якими пишається Україна. Його спадщина, впроваджуючи у життя ідеї педагога-просвітителя XX ст. є справжньою скарбницею ідей і знахідок для творчого педагога, чудовим підґрунтям життєтворчості молодого вчителя, невичерпним джерелом педагогічної думки й активного фахового пошуку сучасного освітянина, тою невичерпною криницею для духовного відродження суспільства, оновлення любові до батьків, до своєї рідної землі. В.О. Сухомлинський жив і працював для майбутнього, тому є сучасним. Аналіз наукових праць В.О. Сухомлинського дає можливість переконатися, що погляди педагога щодо цінності особистості, значення моралі, духовності, значення сім'ї та родинного виховання, патріотизму і громадянськості залишаються актуальними й привертають до його творчості тих, хто хоче, щоб сучасне покоління українців жило в громадянському, демократичному суспільстві.

Використані джерела

1. Білоус В.С. Педагогічна спадщина В.О. Сухомлинського – цінне джерело фонду освітянської книгозбірні Вінницького педуніверситету / В.С. Білоус // Реалізація ідей В.О. Сухомлинського у практиці роботи сучасних освітніх закладів : збірник матеріалів регіональних педагогічних / відп. за вип. І.М. Лапшина, Л.В. Любчак, Н.Ю. Родюк. – Вінниця : ТОВ «Фірма «Планер», 2018. – Вип. 14. – С. 19-21.

2. Лапшина І. Деякі методичні аспекти спадщини В. Сухомлинського / І. Лапшина // Реалізація ідей В.О. Сухомлинського в практиці роботи сучасної початкової школи: збірник матеріалів студентської наукової конференції / ред. кол.: Л.В. Любчак, Г.Г. Кіт, І.М. Лапшина. – Вінниця, 2004. – С. 71-76.

3. Рибальська К. Педагогічна спадщина В.О. Сухомлинського в сучасній освіті / Катерина Рибальська. – Режим доступу: <http://www.kspu.kr.ua/ua/ntmd/konferentsiy/vseu-krainska-studentska-naukovo-praktychna-internet-konferentsiia-vyvchennia-i-vprova-dzhen-nia-v-navchalno-vykhovnyi-protses-serednoi-ta-vyshchoi-shkoly-pedahohichnykh-idei-vasylia-sukhomlynskoho/sektsiia-1/5204-pedahohichna-spadshchyna-v-o-sukhomlynskoho-v-suchasniy-osviti>

4. В.О. Сухомлинський: до 100-річного ювілею : біобібліографічний покажчик / НАПН України, ДНПБ України ім. В.О. Сухомлинського ; упоряд. О. В. Сухомлинська, Л.Д. Березівська, Л.І. Страйгородська та ін. - Вінниця : Твори, 2018. – 395 с. – (Видатні педагоги світу ; вип. 12).